

Sprawozdanie
z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Mieście Zambrów w 2024 roku

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową i wobec osób stosujących przemoc domową określa ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j.: Dz.U. z 2024 r. poz. 1673). Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zgodnie z art. 6 tej ustawy, są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy o pomocy społecznej lub ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, który powołuje Burmistrz. Uchwałą Nr288/XLVII/2023 Rady Miasta z dnia 27 czerwca 2023 r. został określony tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego, natomiast Burmistrz Miasta Zambrów Zarządzeniem Nr 0050.129.2023 z dnia 21 sierpnia 2023r. powołał 8 osób na członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Zambrowie (ZL), przedstawiciel:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zambrowie,
- Komendy Powiatowej Policji w Zambrowie,
- Zespołu Szkół Agropresiębiorczości w Zambrowie,
- Szkoły Podstawowej Nr 5 w Zambrowie,
- Szpitala Powiatowego w Zambrowie,
- Stowarzyszenia” Szansa” w Zambrowie,
- Kuratorów Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zambrowie.

Posiedzenia Zespołu w roku 2024 odbywały się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. W minionym roku posiedzeń zespołu było 7, które odbyły się w następujących dniach: 03.01.2024, 01.03.2024, 26.04.2024, 19.06.2024, 19.08.2024, 17.10.2024, 17.12.2024. Zespół interdyscyplinarny, w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, może tworzyć grupy diagnostyczno-pomocowe. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Rada Miasta Zambrów podjęła uchwałę Nr 10/III/2024 z dnia 18 czerwca 2024 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Zambrów na lata 2024 – 2030, który m.in.

zobowiązuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zambrowie do corocznego przedkładania sprawozdania z realizacji tego Programu Radzie Miasta do 30 kwietnia za rok poprzedni.

Przemoc domowa to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc domowa może przybierać różne formy, tj.:

- przemocy fizycznej (np.: bicie, popychanie, szarpanie, kopanie, duszenie, itp.)
- przemocy psychicznej (np.: obrażanie, wyzywanie, poniżanie, kontrolowanie, ciągłe krytykowanie)
- przemocy seksualnej (np.: zmuszanie do współżycia, do zachowań seksualnych nie akceptowanych przez daną osobę, itp.),
- przemocy ekonomicznej,
- zaniedbania.

Poszczególne formy najczęściej nie występują samodzielnie.

Zjawisko przemocy domowej, obok problemów związanych z alkoholizmem, jest jednym z poważniejszych zaburzeń życia społecznego, niosącym ze sobą dotkliwe konsekwencje dla osób pozostających w jego zasięgu – ofiar, sprawców, a także świadków. Przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej.

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Zambrów jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych.

W 2024 r. osiągnięcie wyznaczonego w Programie celu głównego odbywało się poprzez realizację celów szczegółowych Programu.

Cel szczegółowy 1.

Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Zjawiskiem przemocy w rodzinie w Mieście Zambrów zajmował się Zespół Interdyscyplinarny, który w 2024 r. zebrał się siedmiokrotnie. W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w przemocy domowej w indywidualnych przypadkach ZI tworzył grupy diagnostyczno-pomocowe.

W grupach diagnostyczno-pomocowych współpracowali przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – pracownicy socjalni, Komendy Powiatowej Policji w Zambrowie – funkcjonariusze dzielnicowi, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciele oświaty – pedagodzy, asystent rodziny i kuratorzy sądowi.

W 2024 r. procedurą „Niebieskie Karty” objętych było **97 rodzin z 235 osobami** w tych rodzinach, co stanowi **1,15 %** mieszkańców Zambrowa (20.396).

W większości rodzin, w których prowadzona była procedura N-K stwierdzono współwystępujące alkoholizowanie się osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, w postaci epizodycznego bądź nadmiernego picia alkoholu.

Realizację procedury „N-K” w 2024 r. przedstawia niżej zamieszczona tabela.

Liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego	7
Liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych ogółem	97
Liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych	246
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A”	95
- przez funkcjonariuszy Policji	87
- przez pracowników pomocy społecznej	5
- przez pracowników oświaty	1
- przez pracowników opieki zdrowotnej	2
Liczba kontynuowanych procedur „Niebieska Karta” wszczętych w roku poprzednim-2023	11
Liczba sporządzonych przez członków grup diagnostyczno-pomocowych formularzy „Niebieska Karta – C” (z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy domowej)	64
Liczba sporządzonych przez członków grup diagnostyczno-pomocowych formularzy „Niebieska Karta – D” (z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową)	53
Liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych	97
Liczba osób w rodzinach objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych, ogółem:	235
w tym: - kobiety	85
- mężczyźni	108
- dzieci	42
Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa socjalnego:	135
- kobiety	115
- mężczyźni	20
Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty, ogółem:	54
w tym –	
w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej oraz zrealizowaniu indywidualnego planu pracy	47
- w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	7

Praca w grupie diagnostyczno-pomocowej dotyczyła opracowania i realizacji planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej, monitorowania sytuacji rodzin, w których doszło do przemocy, dokumentowania podejmowanych działań. Członkowie grup diagnostyczno-pomocowych kierowali osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową, do Lokalnego Punktu Pomocy Pokrzywdzonym Przepiętstwem „Pryzmat”, który mieści się w Klubie Abstynenta „Ostoja” w Zambrowie, w celu udzielenia im pomocy psychologicznej i prawnej.

W 2024 r. w **stosunku do 34 osób stosujących** przemoc i nadużywających alkoholu grupy diagnostyczno-pomocowe wystąpiły z wnioskiem do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zambrowie o podjęcie działań zmierzających do objęcia leczeniem przymusowym od alkoholu.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zambrowie po przeprowadzonych rozmowach z osobami stosującymi przemoc domową oraz rozmowach z członkami ich rodzin **w stosunku do 7 osób**, po sporządzeniu przez biegłych sądowych opinii psychiatryczno-psychologicznych, wystąpiła do Sądu Rejonowego w Zambrowie z wnioskiem o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Sąd **3 osoby** zobowiązał do leczenia w niestacjonarnym zakładzie lecznictwa odwykowego, **1 sprawę** umorzył, **1 wniosek** oddalił, zaś **2 sprawy** do końca 2024 r. były niezakończone. Ponadto MKRPA w stosunku do **10 osób** umorzyła postępowanie, **2 sprawy** zawiesiła do czasu ponownego zasygnalizowania problemu, natomiast w stosunku do **14 osób** postępowanie toczy się nadal.

W celu podniesienia poziomu wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej w MOPS są na bieżąco dostępne materiały o charakterze informacyjno-edukacyjnym oraz pracownicy socjalni udzielają poradnictwa w zakresie możliwości uzyskania wsparcia i pomocy.

Wśród osób mających kontakt z przemocą rozpropagowane również zostały materiały dotyczące zadań instytucji i służb społecznych w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej. Rozpropagowano Kartę praw osoby dotkniętej przemocą domową, Kartę informacyjną dla osoby stosującej przemoc domową, opracowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości (kserokopie), Poradnik prawny dla kobiet „Poznaj swoje prawa ... jeśli jesteś ofiarą przemocy” oprac. przez Centrum Praw Kobiet, i inne informacje związane z tym problemem. W korytarzu MOPS udostępnione zostały ulotki m.in. : „Procedura „Niebieskie Karty” – podstawowe informacje”, „Przemoc w rodzinie – sytuacja osób doznających przemocy domowej”, „Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy domowej”, „Przemoc wobec dzieci”, „Przemoc domowa to przestępstwo”, „Jak radzić sobie z przemocą? – porady psychologiczne dla osób doznających przemocy”, „Poradnik dla rodzica. Dzieci – alkohol narkotyki przemoc. Jak temu zaradzić?”, „Zatrzymać i zrozumieć przemoc domową”, „Nie wiń osoby, która doznała przemocy, to sprawca jest winny”, „Przemoc w rodzinach z problemem alkoholowym”, „Nadużywanie alkoholu a problem przemocy domowej”, „Przemoc domowa a alkohol”. Ponadto grupy diagnostyczno-pomocowe wyposażono w broszury edukacyjne: „Skuteczne procedury w przeciwdziałaniu przemocy domowej”, „Przemoc domowa”, „Praca w grupach diagnostyczno- pomocowych – praktyczne wskazówki”. „Skuteczne procedury. Prawo w przeciwdziałaniu przemocy domowej”.

MOPS w 2023r. zakupił placówkom oświatowym dostęp do platformy EDULYKE programy profilaktyczno-rozwojowe oraz zapewnił roczny dostęp (do dnia 03.10.2024 r.) do modułu z zakresu profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel szczegółowy 2.

Zwiększenie pomocy i ochrony wobec osób doznających przemocy domowej.

W ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” funkcjonariusze Policji przeprowadzali rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą, wobec której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, obligowali ich do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego. Pracownicy socjalni diagnozowali sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, udzielali informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, pedagogicznej i prawnej, natomiast sami udzielali pomocy

socjalnej. Ponadto funkcjonariusze Policji i pracownicy socjalni składali wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową. Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzili rozmowy z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informowali te osoby o możliwościach podjęcia leczenia p/alkoholowego lub terapii. Pedagodzy udzielali informacji rodzicom, m. in. o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób, szczególnie dzieci, dotkniętych przemocą w rodzinie. W 2024 r. członkowie grup diagnostyczno-pomocowej- pracownicy socjalni uczestniczyli w szkoleniach na temat „Współpracy interdyscyplinarnej na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej” oraz „Przeciwdziałanie przemocy-aspekty psychologiczne i prawne”.

Osoby pokrzywdzone, doznające przemocy domowej, członkowie ich rodzin a także świadkowie mają możliwość korzystania z bezpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej, psychoterapeutycznej lub materialnej w Lokalnym Punkcie Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem, który mieści się w siedzibie Stowarzyszenia Abstynenta Ostoja ul. Fabryczna 3. W 2024 r. z pomocy prawnej skorzystało 14 osób (21 porad), z porad psychologicznych 4 osoby (9 porad), z poradnictwa rodzinnego 2 osoby (otrzymały bony żywnościowe) oraz 1 osoba uzyskała pokrycie kosztów zakupu sprzętu i wyposażenia.

W celu zwiększenia dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc, Zespół Interdyscyplinarny nadal widzi potrzebę utworzenia na terenie Powiatu Zambrowskiego specjalistycznego ośrodka wsparcia. Zgodnie bowiem z art. 6 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy domowej;
- 2) opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Środki na realizację i obsługę tych zadań zapewnia budżet państwa.

Specjalistyczny ośrodek wsparcia, o którym mowa wyżej, funkcjonowałby zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy domowej, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne, w którym podejmowane byłyby działania na rzecz osób doznających przemocy domowej, jak też realizowane byłyby programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla stosujących przemoc.

Cel szczegółowy 3.

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.

W 2024 r. w ramach oddziaływań psychologicznych i terapeutycznych na osoby stosujące przemoc domową Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie realizowało program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową, w terminie od dnia 16.11.2024 r. do dnia 21.12.2024 r., w którym udział wzięło 5 osób z terenu powiatu zambrowskiego, (w tym 1 osoba z terenu miasta).

W ramach realizacji Procedury „Niebieskich Kart” działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc przedstawia poniższa tabela.

Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową	
Rodzaj działań	2024 r.
Liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym	2
Liczba osób, które przystąpiły do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych i ukończyło w/w program	1
Liczba osób skierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	34
Liczba zastosowanych przez Policję „Nakazów i Zakazów” na podstawie art. 15 aa Ustawy o Policji, wobec osób stosujących przemoc domowa	27
Liczba interwencji policyjnych zakwalifikowanych jako „INTERWENCJA DOMOWA”	281
Liczba interwencji policyjnych zakwalifikowanych jako „INTERWENCJA DOMOWA” zakończonych sporządzeniem „Niebieskiej Karty”	36
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” w innych okolicznościach niż interwencja policyjna np. przy składanym zawiadomieniu o znęcaniu się	51
Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych z art. 207 kk	14

Miasto Zambrów na przeciwdziałanie przemocy domowej w 2024 r. przeznaczyło **1.200 zł**, z tego wydatkowano **400 zł** - na materiały i artykuły biurowe, **800 zł** na zakup usług pocztowych. Ogółem wydatkowano **100%** środków.

W roku 2024 Miasto Zambrów otrzymało dotację w wysokości **6.000 zł** przeznaczoną na dofinansowanie zadania własnego z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej- na dofinansowanie funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego w tym obsługę organizacyjno-techniczną i finansową zespołu. Wydatkowano **5.998,07 zł – 99,97%** na artykuły biurowe, urządzenie wielofunkcyjne, tonery.

W załączeniu przedkładam sprawozdania podmiotów odpowiedzialnych za realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Zambrów, dn.22.02.2025 r.

Anna Kosakowska
Dyrektor MOPS w Zambrowie

